

Załącznik nr 1

do Programu Ochrony Środowiska
Ekologicznego Związku Gmin Dorzecza Koprzywianki

Lista priorytetowych celów i zadań proekologicznych, planowanych do wykonania w latach 2005 – 2008 z perspektywą 2012

1 cel strategiczny – OGRANICZENIE EMISJI SUBSTANCJI I ENERGJI

Lp	Zadanie	Efekt ekologiczny- cel	Okres realizacji	Koszt realizacji tys. zł	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1 cel operacyjny – OSIĄGNIĘCIE LEPSZEJ JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH A W SZCZEGÓLNOŚCI RZEKI KOPRZYWIANKI I JEJ ZLEWNI					
1	Budowa komunalnej oczyszczalni ścieków w gminie Łonów	Jedynie gminy w EZGDK - Łonów i Obrazów nie posiadające komunalnych oczyszczalni.	2005 – 07	12.300	Gmina
2	Modernizacja komunalnych oczyszczalni ścieków w pozostałych gminach EZGDK	Uzyskanie wskaźników w ściekach oczyszczonych spełniających aktualne wymagania	2005 -12		Gminy

3	Rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnych	Zmniejszenie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania a skanalizowania	2005-12		Gminy
4	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w gminie Obrazów i innych gminach	Propagowanie indywidualnych oczyszczalni tam gdzie budowa centralnej sieci kanalizacyjnej jest niezasadna	2005-12		Gminy
5	Ograniczenie spływu zanieczyszczeń azotowych ze składowania obornika, gnojowicy oraz środków ochrony roślin i nawożenia gleb	Zmniejszenie stężenie związków biogenych i pestycydów w wodach powierzchniowych	2010-12		Gminy -powiaty
6	Ograniczenie ilości oraz ładunku zanieczyszczeń w ściekach przemysłowych wprowadzanych do kanalizacji sanitarnej	Zmniejszenie obciążenia oczyszczalni wysokim stężeniem BZT ₅ i azotu ogólnego, oraz zmniejszenie zanieczyszczeń w osadach	2005-12		Zakłady przemysłowe
7	Ustanowienie stref ochrony bezpośredniej i pośredniej wokół ujęć wód podziemnych	Ochrona ujęć wód podziemnych	2005-08		Gminy -powiaty
8	Ochrona GZWP proporcjonalnie do stopnia izolacji tych wód od wpływu zanieczyszczeń powierzchniowych	Ochrona jakości wód podziemnych	2005-08		Zarządzający kopalniami - Wojewoda
9	Prowadzenie monitoringu – bieżącej kontroli i aktualnej informacji o jakości wód powierzchniowych i podziemnych	Stała kontrola jakości wód, sygnalizująca zmianę stanu i konieczność podjęcia działań zapobiegawczych	stały		Gminy – powiaty WIOŚ
10	Zwiększenie retencyjności zbiornikowej rzek poprzez budowę zbiorników zaporowych	Przechwytywanie nadmiernych spływów wód w rzekach	2005-12		Gminy - RZGW
11	Konserwacja rzek i wałów przeciwpowodziowych	Ochrona i zapobieganie przed powodzią	stały		Gminy -RZGW
12	Zamknięcie i rekultywacja składowisk odpadów komunalnych nie spełniających obecnych wymogów	Eliminacja migracji odcieków do wód powierzchniowych i podziemnych	2005-09		Gminy

2 cel operacyjny – OSIĄGNIĘCIE LEPSZEJ JAKOŚCI POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO					
1	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń podstawowych emitowanych z przemysłowych procesów energetycznych i technologicznych	Zmniejszenie emisji pyłów oraz SO ₂ , NO ₂ , CO	2005-08		Właściciele obiektów
2	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń specyficznych pochodzących z zakładów produkcyjnych – egzekwowanie zasad czystej produkcji	Zmniejszenie emisji ksylenu, toluenu, octanu, butanolu i innych zanieczyszczeń	2005-08		Właściciele obiektów
3	Termoizolacja budynków komunalnych, spółdzielczych i prywatnych oraz sieci ciepłej	Zmniejszenie strat ciepła i zużycia paliwa	2005-12		Właściciele obiektów
4	Termomodernizacja kotłowni komunalnych, zakładowych i indywidualnych, przechodzenie na ekologiczne źródła energii	Ograniczenie niskiej emisji pyłów i gazów	2005-12		Właściciele obiektów
5	Rozwój systemu gazyfikacji gmin i podłączenie jak największej liczby odbiorców	Ograniczenie zanieczyszczeń powietrza	2005-12		Fundusze UE
6	Opracowanie planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i gaz	Określenie sposobu rozwiązania ogrzewania i zasilania w ciepłą wodę użytkową	2005-12		Gminy - powiaty
7	Modernizacja nawierzchni dróg gminnych i powiatowych	Ograniczenie zanieczyszczeń pyłowych pochodzących z dróg	2005-12		Gminy - powiaty
3 cel operacyjny – OGRANICZENIE HAŁASU I PROMIENIOWANIA ELEKTROMAGNETYCZNEGO					
1	Opracowanie aktualnej mapy akustycznej dla miasta Opatowa	Ocena stopnia uciążliwości akustycznych celem przyspieszenia realizacji działań naprawczych	2005-08		Zarządzający Droga Nr. 9 i 74
2	Budowa obwodnicy dla miasta Opatowa w ciągu drogi krajowej Nr. 9 i 74	Wyeliminowanie z centrum miasta tranzytowego ruchu drogowego wytwarzającego hałas ponadnormatywny i	2005-08		Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych

		przewożących materiały niebezpieczne			
3	Dostosowanie parametrów dróg krajowych Nr. 74, 77 i 79 do standardów GP i S w tym budowa obwodnic, rond, ekranów akustycznych, pasów zieleni izolacyjnej,	Ograniczenie hałasu na terenach zabudowy mieszkaniowej i przy obiektach użyteczności publicznej w szczególności w miejscowościach: Opatów, Lipnik, Klimontów, Obrazów, Samborzec, Koprzywnica, Łoniów	2005-12		Zarządzający drogami
4	Modernizacja dróg wojewódzkich Nr. 757 i 758 do parametrów G oraz budowa obwodnic.	Ograniczenie hałasu na terenach zabudowy mieszkaniowej w miejscowościach Bogoria i Klimontów	2005-12		Zarząd Dróg Wojewódzkich w Kielcach
5	Nadzór nad zakładami przemysłowymi emitującymi hałas i promieniowanie elektromagnetyczne	Ocena i kontrola realizacji decyzji Starosty Opatowskiego, Sandomierskiego i Staszowskiego oraz Wojewody Świętokrzyskiego	stały		Starostwa Powiatowe WIOŚ - Kielce
6	Uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego obszarów o ponadnormatywnej emisji hałasu i promieniowania	Ochrona terenów zabudowy mieszkaniowej, służby zdrowia, oświaty i wypoczynku przed szkodliwym działaniem hałasu i promieniowania	2005-12		Gminy
4 cel operacyjny – ZAPOBIEGANIE POWAŻNYM AWARIOM PRZEMYSŁOWYM					
1	Sporządzenie wykazu podmiotów gospodarczych posiadających środki, materiały i instalacje stanowiące potencjalne zagrożenie środowiska i życia ludzi	Rozpoznanie zagrożeń oraz ustalenie zasad postępowania w przypadku wystąpienia awarii	2005-08		Gminy - powiaty
2	Prowadzenie corocznych czynności kontrolno-rozpoznawczych w zakładach stwarzających ryzyko wystąpienia awarii przemysłowych	Kontrola stanu zabezpieczenia zakładów przed wystąpieniem awarii			Komendant Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej
2	Działania informacyjno-edukujące społeczeństwo o potencjalnych możliwościach wystąpienia poważnych awarii przemysłowych	Podnoszenie wiedzy w tym zakresie wpływające na ograniczenie skutków awarii	2005-12		Gminy - powiaty
3	Uwzględnienie w miejscowych planach	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców oraz	2005-12		Gminy

	zagospodarowania przestrzennego zagadnień wynikających z zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych	ograniczenie ewentualnych strat i zniszczeń.			
5 cel operacyjny – OGRANICZENIE STRUMIENIA ODPADÓW KIEROWANYCH NA SKŁADOWISKO NA RZECZ ODZYSKU I RECYKLINGU do 75-60% w latach 2007-12					
1	Doprowadzić do pełnej obsługi mieszkańców w zakresie zorganizowanego systemu wywozu komunalnych odpadów zmieszanych 95% - 2007 r. 100% - 2012r.	Niedostateczny stopień obsługi generuje dzikie wysypiska	2005-12	2.041	Wymiana i uzupełnienie samochodów i pojemników
2	Zorganizowanie selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych w workach foliowych na terenach wiejskich i w trójpojemnikowych zestawach na terenach zurbanizowanych, aby osiągnąć wymagane poziomy odzysku: 50% - 2007r. 65% - 2012 r.	Zmniejszenie strumienia odpadów kierowanych na składowisko przy równoczesnym recyklingu odpadów surowcowych	2005-12	1.583	Realizacja zapisów ustawowych
3	Zorganizowanie takiego systemu postępowania z odpadami ulegającymi biodegradacji aby osiągnąć następujące poziomy odzysku: 35% - 2007 r. 50% - 2012 r. (zagospodarowanie lokalne na terenach wiejskich i zbiórka selektywna na terenach zurbanizowanych)	Zmniejszenie ilości i ładunku zanieczyszczeń wytwarzanych przez złożę składowanych odpadów – odcieki i gaz cieplarniany /metan /	2005-12	348	Realizacja zapisów Planu gospodarki odpadami - zakup specjalnych pojemników kompostowych
4	Zorganizowanie w latach 2004-14 selektywnej zbiórki odpadów: 15-80% niebezpiecznych 20-70% wielkogabarytowych 15-60% budowlanych	Zmniejszenie strumienia odpadów na składowisko na rzecz recyklingu odpadów surowcowych i pozaskładowiskowego unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych	2004-14	850	Realizacja zapisów Krajowego i Wojewódzkiego planu gospodarki odpadami – urządzenie

	poprzez gminne punkty selektywnego gromadzenia a przejściowo poprzez system objazdowy.				gminnych punktów selektywnego gromadzenia
5	Wybudowanie związkowego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Janczycach.	Kompleksowe zagospodarowanie odpadów komunalnych: zmieszanych, opakowaniowych, biodegradowalnych, niebezpiecznych, wielkogabarytowych i budowlanych	2004-05	7.620	Realizacja zapisów Krajowego, Wojewódzkiego i Związkowego planu gospodarki odpadami
6	Przejęcie przez EZGDK zadań własnych gmin w zakresie pozyskiwania, transportu i zagospodarowania odpadów komunalnych	Wszystkie rodzaje odpadów komunalnych a zwłaszcza pozyskanych selektywnie muszą być dostarczane do ZUOK Janczyce, również odpady wywożone przez innych operatorów z terenu Związku	2005-2012		Gwarancja osiągnięcia efektu ekologicznego decydującego o korzystnym rozliczeniu kredytów i darowizn.
7	Zamknięcie i rekultywacja dotychczasowych składowisk gminnych: Wola Jastrzębska, Opatów, Błonie, Piaseczno, Samborzec, Podlesie	Zamknięcie i rekultywacja ok. 12,5 ha składowisk stanowiących zagrożenie dla środowiska	2005-09		Realizacja zapisów Ustawy „wprowadzającej” z 27.07.2001 r. Dz.U. Nr 100
8	Sprawowanie przez gminę nadzoru i kontroli nad ilością podpisanych umów, ilością wywożonych odpadów oraz jakością świadczonych usług przez operatorów zajmujących się wywozem i zagospodarowaniem odpadów	Gospodarka odpadami należy do zadań własnych gmin. Powierzenie zadań firmom usługowym nie zwalnia z pełnego nadzoru	2005-2012		Realizacja zapisów KPGO, WPGO oraz Związkowego planu gospodarki odpadami
9	Utworzenie Związkowej i gminnych baz danych o odpadach generowanych na terenie Związku i poszczególnych gmin oraz o sposobach ich zagospodarowania – odpady przemysłowe, komunalne, niebezpieczne, osady ściekowe itp	Nadzór i kontrola nad gospodarką odpadami	2005-12		Obowiązek ustawowy – sprawozdania gmin do Urzędu Marszałkowskiego

10	Opracowanie programu likwidacji elementów zawierających azbest – pokrycia dachowe i inne	Stopniowa likwidacja wyrobów zawierających azbest 35% do roku 2012	2005-12		Wymóg ustawy i KPGO
12	Nadzór nad jednostkami handlowymi zobowiązanymi do dysponowania odpowiednią ilością towarów w opakowaniach wielokrotnego użytku	Zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych	2005-12		Wymóg ustawy

2 cel strategiczny – OCHRONA ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KRAJOBRAZU

1	2	3	4	5	6
1 cel operacyjny – OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU					
1	Opracowanie dokumentacji ekofizjograficznej gmin jako podstawy sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	Pełna diagnoza i inwentaryzacja środowiska przyrodniczego w gminach, identyfikacja obszarów, siedlisk, gatunków roślin i zwierząt zasługujących na ochronę prawną	2005-07		Gminy
2	Określenie w studium uwarunkowań i kierunków rozwoju przestrzennego gmin, obszarów oraz zasad ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu	Zrównoważony rozwój gmin	2005-12		Gminy
3	Zakaz zabudowy terenów chronionych – łąki, pastwiska, ciągi ekosystemów, lasy, rzeki, stawy, parki, ogrody, zielen uliczna	Ochrona krajobrazu i renaturalizacja korytarzy i ciągów ekologicznych	2005-12		Gminy

4	Ograniczyć lokalizację inwestycji kubaturowych w dolinach rzecznych, z wyjątkiem obiektów rekreacji i infrastruktury hydrotechnicznej	Ochrona naturalnych ekosystemów rzek oraz jej dopływów, ze szczególnym uwzględnieniem rz. Koprzywianki, rz. Opatówka i rz. Wisły.	2005-12		Gminy
5	Tworzenie nowych użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych, pomników przyrody, korytarzy ekologicznych oraz obszarów spełniających wymogi sieci Natura 2000	Zwiększenie areалу terenów chronionych i o szczególnych walorach przyrodniczych	2005-12		Gminy
6	Odpowiednie eksponowanie i zagospodarowanie istniejących walorów przyrodniczych i kulturowych	Rozwój infrastruktury turystycznej bez uszczerbku dla środowiska	2005-12		Gminy
2 cel operacyjny – OCHRONA LASÓW I ZWIĘKSZENIE LESISTOŚCI					
1	Wykluczyć przeznaczenie lasów i gruntów leśnych na cele nie związane z gospodarką leśną, ochroną zdrowia i wypoczynku	Ochrona lasów	2005-12		Gmina
2	Ochrona istniejących lasów, uzupełnianie zadrzewianie i zakrzewianie, powiększanie różnorodności biologicznej oraz utrzymanie ich wielofunkcyjności	Ochrona ekosystemów leśnych	2005-12		Właściciele i zarządcy lasów
3	Dokonanie aktualizacji ewidencji gruntów możliwych do zalesienia ze szczególnym uwzględnieniem gruntów zdegradowanych i marginalnych dla produkcji rolnej	Zaktualizowana baza danych gruntów możliwych do zalesienia oraz zmiana ich klasyfikacji	2005-12		Powiat-Gmina

4	Opracowanie powiatowych i gminnych programów zwiększenia lesistości oraz ustalenie w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego terenów przewidzianych do zalesienia	Zwiększenie areалу lesistości	2005-12		Gminy-powiaty
5	Sporządzenie uproszczonych planów urządzania lasów dla wsi posiadających pow. 10 ha. gruntów leśnych	Nadzór nad lasami prywatnymi oraz organizacja prac zalesieniowych i kontrola zalesień	2005-12		Nadleśnictwo Staszów
6	Zalesianie gruntów rolnych nieprzydatny rolniczo	Zwiększenie areálu lesistości: - powiat opatowski z 14,28% do 22% - powiat sandomierski z 5,87% do 7,5% - powiat staszowski z 28,03% do 37%	2005-20		Budżet państwa Środki UE
3 cel operacyjny – OCHRONA GLEB					
1	Ograniczyć do niezbędnego minimum zmiany sposobu użytkowania gleb o najwyższej i średniej przydatności dla rolnictwa	Ochrona gleb II-IV klasy	2004-12		Gmina
2	Dostosować sposób zagospodarowania gleb – intensywność produkcji, zasilania w nawozy i środki ochrony roślin do biologicznego potencjału gleb. Promowanie rolnictwa ekologicznego	Ochrona gleb przed nadmierną eksploatacją i zanieczyszczeniami – racjonalne wykorzystanie gleb	2004-12		Gmina
3	Zinventaryzowanie i zrekultywowanie terenów zdegradowanych i zdewastowanych	Przeciwdziałanie degradacji powierzchni ziemi	2004-12		Gmina-Powiat właściciele terenów
4	Ochrona i wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych oraz przydrożnych spełniających rolę przeciw erozyjną	Przeciwdziałanie degradacji gleb a zwłaszcza terenów lessowych o dużych spadkach	2004-12		Gmina-Powiat
4 cel operacyjny – OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN					
1	Likwidacja nielegalnego wydobywania kopalin pospolitych na potrzeby lokalne	Ochrona kopalin oraz powierzchni ziemi i gruntów ornych	2005-12		Gminy

2	Rozpoznanie i udokumentowanie złóż kopalin oraz dopuszczalnych miejsc ich koncesjonowanego wydobycia	Ochrona kopalin	2005-12		Województwo–powiaty
3	Oszczędne i racjonalne korzystanie z zasobów kopalin oraz minimalizowanie skutków eksploatacji. - ustawa Prawo Górnicze i Geologiczne	Eksploatacja uwzględniająca bezpieczeństwo, ochronę środowiska a w szczególności ochronę walorów przyrodniczych i wód gruntowych	2005-12		Wymóg ustawowy
5	Pełna rekultywacja techniczna i biologiczna terenów poeksploatacyjnych	Przywrócenie do użytkowania o kierunku zgodnym z miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego terenu poeksploatacyjnego	2005-12		Eksploatujący kopalnię - gmina

3 cel strategiczny – RACJONALNE GOSPODAROWANIE ŚRODOWISKIEM

1	2	3	4	5	6
1 cel operacyjny – OGRANICZENIE MATERJAŁOCHŁONNOŚCI ,WODOCHŁONNOŚCI I ENERGII					
1	Promowanie stosowania energooszczędnych technologii mało- i bezodpadowych w małych i średnich przedsiębiorstwach - system BAT	Mniejsze zapotrzebowanie na energię i mniejsze wytwarzanie odpadów	2005-12		Powiaty – gminy - WIOŚ
2	Rozbudowa, modernizacja i nadzór nad utrzymaniem urządzeń melioracyjnych	Prawidłowe funkcjonowanie systemów melioracyjnych – zatrzymanie wody, ochrona przed skutkami suszy	2005-12		WZM i UW
3	Zwiększenie retencyjności zbiornikowej rzek poprzez budowę zbiorników zaporowych	Przechwytywanie nadmiernych spływów wód w rzekach	2005-12		Gminy - RZGW
4	Analiza zużycia wody podziemnej przez mieszkańców i sektor gospodarczy	Podstawa do zastosowania mechanizmów zmierzających do oszczędzania wody	2005-12		Gminy -powiaty

		podziemnej			
5	Termomodernizacja instalacji ciepłych podwyższająca sprawność wytwarzania energii	Większa sprawność, mniejsze straty energii, mniejsze zużycie paliw	2005-12		Właściciele obiektów
2 cel operacyjny – WYKORZYSTANIE ENERGII ODNAWIALNEJ do 7,5 % w 2010 roku					
1	Promowanie wykorzystania dostępnych źródeł biomasy na nośniki energii ciepłej – słoma, drewno, zrębki itp.	Wykorzystanie istniejących zasobów biomasy	2005-12		Gminy –powiaty
2	Promowanie upraw plantacji roślin i krzewów energetycznych np. 1 ha wierzby energetycznej = 14 ton węgla	Pozyskanie nowych zasobów biomasy - odnawialnej	2005-12		Gminy-powiaty
3	Promowanie wytwarzania i wykorzystania innych nośników energii odnawialnej: - biogaz z fermentacji metanowej osadów i ze złoża składowiska - energii wiatrowej - kolektorów słonecznych	Pozyskanie i zastosowanie nowych zasobów energii odnawialnej	2005-12		Gminy-powiaty
4	Opracowanie programu rozwoju energetyki odnawialnej na terenie gmin EZGDK	Kompleksowe podejście do wprowadzania na obszarze EZGDK wymogów krajowych i UE	2005-12		Gminy - powiaty
3 cel operacyjny - USPRAWNIENIE ZARZĄDZANIA ŚRODOWISKIEM					
1	Utworzenie Związkowej i gminnych baz informacji o środowisku i jego ochronie	Wiarygodna informacja o stanie środowiska w gminie i na obszarze EZGDK	2005-08		Gminy
2	Dostosowanie uchwał rad gmin w sprawie utrzymania czystości i porządku, zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków do wymogów ekologicznych	Lepszy stan środowiska	2005-08		Gminy

3	Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem wymogów ekologicznych	Właściwe zarządzanie środowiskiem	2005-08		Gminy
4	Podobnie jak w zakresie gospodarki odpadami podjęcie przez gminy w ramach EZGDK porządkowania gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód w zlewni Koprzywianki	Łatwiejsze pozyskanie środków oraz osiągnięcie efektu ekologicznego - doprowadzenie wód rzeki Koprzywianki do I klasy czystości	2005-12		Gminy-powiaty

3 cel strategiczny – ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI OBYWATELSKIEJ I WYŻSZY STAN ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA

1	2	3	4	5	6
1 cel operacyjny – WIĘKSZA AKTYWNOŚĆ SPOŁECZEŃSTWA NA RZECZ ŚRODOWISKA					
1	Szkolenia w zakresie prowadzenia gospodarstw agroturystycznych, sposobów zalesiania gruntów leśnych i ich pielęgnacji, prowadzenia gospodarstw ekologicznych, zastosowania odnawialnych źródeł energii	Polepszenie sytuacji życiowej mieszkańców	2005-12		Powiatowy Urząd Pracy, Nadleśnictwo, ARiMR Organizacje ekologiczne
2	Szkolenia dla rolników w zakresie pozyskiwania środków finansowych oferowanych przez unijne programy rolno-środowiskowe	Większe zainteresowanie rolników propozycjami ochrony środowiska, maksymalne wykorzystanie funduszy unijnych	2005-12		j.w.
3	Opracowanie programu zagospodarowania sozotechnicznego szlaków turystycznych, ścieżek	Zwiększenie atrakcyjności gmin EZGDK	2005-12		Gminy-powiaty Nadleśnictwo Staszów

	przyrodniczo-edukacyjnych, miejsc campingowych, parkingów, kąpielisk itp				
2 cel operacyjny – WYŻSZY STAN ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ SPOŁECZEŃSTWA					
1	Stworzenie i rozwijanie Związkowego centrum edukacji ekologicznej	Wyższy stan świadomości ekologicznej, lepsza dbałość społeczeństwa o środowisko	2005-12		Gminy
2	Rozwijanie różnych form edukacji ekologicznej społeczeństwa dorosłego i młodzieży w szkołach	j.w.	2005-12		Gminy
3	Pełne wdrażanie w gminach EZGDK systemu informacji o środowisku i jego ochronie	Łatwiejsze decyzje administracyjne, Rozwój zrównoważony gmin	2005-12		Gminy